

مفید و بعضی هم مضر است، اما مضرها را هم با خود می‌آورند. برای دانشگاه‌های ایران هم صادق است. اگر خارجی‌ها در دانشگاه ایرانی به تحصیل علم و دانش بپردازند، بالاخره فرهنگ ما را نیز با خود خواهند برد. عزیزی که در دانشگاه‌های ما تحصیل می‌کنند، خواه‌ناخواه یک پیوست فرهنگی از ما خواهند برد؛ بنابراین باید یک تعامل سازنده و مؤثر در جهان داشته باشیم. دست یافتن به چنین تعامل مطلوبی با یک جلسه میسر نمی‌شود و به کارگروه‌های تخصصی نیاز دارد. به‌ویژه باید بدانیم جمهوری اسلامی در جهان اسلامی یک مرجعیتی دارد. مهم‌ترین هدف ما فعالیت علمی مؤثر در جهان اسلام است. در جهان اسلام خیلی‌ها چشمشان به ماست. باید هویت اسلامی و انقلابی به علم و دانش پیوست شود.

مقام معظم رهبری چندین سال است که بحث مرجعیت علمی را مطرح فرموده‌اند و در این رابطه برنامه‌ریزی‌های دانشگاه‌ها باید کاملاً مؤثر باشد. هدف ما رسیدن به مرجعیت علمی با هویت اسلامی و ایرانی خودمان است.

در میان کشورهای منطقه در علوم پزشکی بسیار پیشرفت کردیم و در جهان هم در بسیاری از رشته‌ها حرف‌های زیادی برای گفتن داریم. به نظرم یکی از عوامل مؤثر در پیشرفت‌های علمی این است که خود افراد به صورت خودجوش با مراجع علمی جهانی ارتباط می‌گیرند. در حال حاضر نخبگان و دانشمندان ما به صورت خودانگیخته در بسیاری از انجمن‌های علمی دنیا عضوند؛ گاهی در رأس آن انجمن‌ها قرار می‌گیرند و گاهی همکاری‌هایی با آن‌ها صورت می‌دهند. این دست ارتباطات خودجوش سبب شده که ما بتوانیم به آخرین اطلاعات علمی در بیشتر رشته‌های پزشکی دسترسی داشته باشیم؛ از این رو، نه تنها مرجعیت علمی برای ما دست‌نیافتنی نیست، بلکه در دسترس و ملموس است؛ ولی اشکال این مسیر خودجوش این است که ابعاد فرهنگی علم و فناوری غرب هم وارد می‌شود و گاه اهداف انقلابی و اسلامی ادامه نمی‌یابد.

لازم است که سازوکار حمایت هیئت دولت از همکاری‌های علمی بین‌المللی و حضور دانشمندان در مجامع علمی جهان افزایش یابد. البته اولین و مهم‌ترین مسئله در این مسیر برنامه‌بودجه است. متأسفانه مشکلات بسیاری در این رابطه داریم. اصل مهم در مرجعیت علمی و اولین قدم برای رشد علمی دسترسی به منابع علمی است. فارغ از تلاش‌های فردی خودجوش، باید بتوانیم به نحو ساختاری به همه منابع علمی دسترسی داشته باشیم؛ اما مشکلات اساسی در تحقق آن وجود دارد. به بودجه مشخص نیاز داریم. هنوز به این کار چیزی تخصیص نیافته است. برای عضویت در بعضی از سازمان‌های بین‌المللی هنوز بودجه‌ای نداده‌اند. بدون بودجه که نمی‌توانیم ارتباطات بین‌المللی را شکل دهیم.

دانشگاه‌های ما ارتباط و تعامل ضعیفی با دانشگاه‌های بزرگ دنیا دارند. یکی از ضرورت‌های دیپلماسی علمی، رفع این نقص است. نباید معطل این دولت و آن دولت شوند. باید با دانشگاه‌های قدرتمند علمی مرتبط شوند و منابع و تجربیات آن‌ها را به کشور منتقل کنند. به تعبیر رهبری، به راه‌های میان‌بر نیاز داریم. البته بعضی از گروه‌ها و آزمایشگاه‌ها توانسته‌اند این مسیر را بدون اتکا به دولت‌ها آغاز کنند و به پیش ببرند.

در واردات فناوری باید دست روی آن‌هایی گذاشت که مشکلی از ما حل می‌کنند. باید هوشمندانه گزینش کرد. واردات هر نوع فناوری ضرورتی ندارد. در گسترش علم و فناوری غالباً فردی عمل می‌کنیم،